

***Tertialrapport 2024 -
1. tertial***

Innholdsfortegnelse

1. Rådmannens kommentar	3
1.2 Jobbnærvær	4
1.3 Årsprognose økonomi	4
1.4 Handlingsrom	5
2. Befolkningsutvikling, økonomisk hovedoversikt og jobbnærvær	6
2.1 Befolkningsutvikling	6
2.2 Økonomisk hovedoversikt	7
2.3 Jobbnærvær per kommunalområde	12
3. Status økonomi for kommunalområdene og felleskapitlene	13
3.1 Tidlig innsats og familie	13
3.2 Opplæring og inkludering	14
3.3 Mestring og velferd	17
3.4 Lokalsamfunn	21
3.5 Stab og utvikling	24
3.6 Rådmannsgruppa	24
3.7 Politisk ledelse	25
3.8 Felles	25
4. Oppfølging av handlingsplan	28
4.1 Samfunnsutvikling	28
4.2 Helse og mestring	30
4.3 Oppvekst og utdanning	33
4.4 Kultur, idrett og fritid	42
4.5 Natur, miljø og klima	43
4.6 Kommuneorganisasjonen	44
4.7 Oppfølging av politiske vedtak	45
8. Status investeringer og endringer i investeringsbudsjettet	46
8.1 Status investeringer	46
8.2 Forslag til endringer	47

1. Rådmannens kommentar

Rådmannen legger med dette fram tertialrapport per 30. april 2024. Gjennom tertial- og årsrapporter skal administrasjonen gjøre rede for hvordan de kommunale oppgavene er løst innenfor rammene kommunestyret har vedtatt.

Under budsjettbehandlingen høsten 2023, ble det lagt til grunn at kommunens disposisjonsfond ville være oppbrukt ved utgangen av året, og at kommunen ville gå inn i 2024 med et udekket merforbruk. Dette merforbruket ville i tilfelle måtte dekkes inn i løpet av 2024 og 2025 for å unngå at kommunen havnet i ROBEK¹.

Årsregnskapet for 2023 viste et bedre resultat enn forventet. Det innebar at kommunen ved inngangen til 2024 fremdeles hadde noe disposisjonsfond. Prognosen for første tertial viser imidlertid at det ligger an til at resterende disposisjonsfond vil være oppbrukt ved årets utgang. Dette synliggjør nok en gang at Søndre Land kommune har en svært anstrengt økonomi, og at driftsnivået heller ikke i første tertial 2024 er tilpasset inntektsnivået. Det vil derfor være nødvendig med betydelige omstillingstiltak både inneværende og kommende år for å sikre en kommuneøkonomi som er bærekraftig over tid. Det handler også om å gi innbyggerne forutsigbarhet når det gjelder kommunens tjenestenivå.

Lønnsoppjøret for kommunal sektor endte med en ramme for årslønnsvekst på 5,2 %. Det tas et lite forbehold om at det, når denne rapporten ferdigstilles, ikke er oppnådd enighet mellom KS og hovedorganisasjonen Akademikerne. Den såkalte deflatoren (vektet lønns- og prisvekst for kommunesektoren) ble i årsbudsjett 2024 anslått til 4,5 %, hvorav lønnsvekst ble anslått til 4,9 %. Dette er i tråd med forutsetningene i statsbudsjettet for 2024. Det er grunn til å understreke at 5,2 % er et anslag for gjennomsnittet av kommuner, og at effekten av lønnsoppjøret for Søndre Land kommune ennå ikke er klar. Det som imidlertid synes klart, er at årets avsetning til dekning av lønnsoppjøret er for liten.

Søndre Land kommune er blant de kommunene i landet som har de relativt sett høyeste utgiftene til pensjon. Dette skyldes at vi har forholdsvis mange ansatte på grunn av vertskommunerollen, og at vi har mange uføre- og alderspensjonister. Det siste henger også til dels sammen med vertskommunerollen. Resultatet av trygdeoppjøret skal være klart 23. mai. Derfor er det i tidligste laget å si noe helt presist om virkningene. Så langt tyder det imidlertid på at vi også i 2024 vil få en betydelig merkostnad knyttet til pensjon.

Kommunens anslåtte inntekter fra skatt og rammetilskudd er i forslaget til revidert nasjonalbudsjett tilsynelatende økt med 5,4 millioner kroner, sammenlignet med vedtatt statsbudsjett. I overkant av 6 millioner kroner er imidlertid skjønnsmidler knyttet til utgifter i 2023 i forbindelse med ekstremværet HANS. Vi var før avslutning av regnskap 2023 kjent med disse skjønnsmidlene, og for å få utgifter og

¹ ROBEK er et register over kommuner og fylkeskommuner som er i økonomisk ubalanse. Kommuner og fylkeskommuner i ROBEK er underlagt statlig kontroll med årsbudsjettet, låneopptak og langsiktige leieavtaler. Kommuner og fylkeskommuner i ROBEK skal fastsette en tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse.

inntekter på samme år, ble dette beløpet inntektsført i regnskap 2023. Reelt sett innebærer følgelig anslagene for skatt og rammetilskudd en mindreinntekt på i underkant av 1 millioner kroner. Relativt sett innebærer dette et beskjedent avvik i forhold til opprinnelig budsjett, og hensyn tatt til usikkerheten knyttet til skatteinntangen resten av året, velger rådmannen å opprettholde prognosen fra opprinnelig budsjett når det gjelder skatt og rammetilskudd.

Per utgangen av april er avkastningen på kommunens langsiktige plasseringer vel 10,5 millioner kroner. Budsjettert avkastning for året er 18 millioner kroner. Verdt å merke seg er at ca. 5,2 millioner kroner av avkastningen skriver seg fra plasseringer i globale aksjefond. Avkastningen her påvirkes i relativt stor grad av kronekursen. Uansett må avkastningen betraktes som svært tilfredsstillende, men rådmannen ser det ikke som tilrådelig å foreslå en økning av anslått avkastning for året som helhet.

1.2 Jobbnærvær

Jobbnærværet første tertial 2024 var på 90,3%. Tilsvarende tertial i fjor viste et jobbnærvær på 88,4 %. Det er på det rene at nærværet er for lavt i Søndre Land kommune. Dette er årsaken til at det i fjorårets lederopplæring ble lagt spesielt vekt på oppfølging av sykefravær. Sykefraværsprosjektet som er et samarbeid med NAV Arbeidslivssenter og NAV Søndre Land fortsetter ut 2024.

Sykefraværsprosjektet har hovedfokus på partssamarbeid ute på avdelingene. Evaluering av prosjektet vil vise om nye avdelinger skal delta i prosjektet i 2025.

1.3 Årsprognose økonomi

Foreløpige prognoser fra KLP tyder på at kommunen vil få en betydelig økning i pensjonskostnader sammenlignet med opprinnelig budsjett. Premieavviket for pensjon ligger an til å slå noe positivt ut for budsjettbalansen, men i sum er det snakk om en negativ nettoeffekt på over 20 millioner kroner.

I tillegg til de økte pensjonskostnadene, tilsier prognosene ved utgangen av tertialet at det ligger an til merforbruk på flere av kommunalområdene. Størst anslått merforbruk er i Mestring og velferd med 10 millioner kroner og i Tidlig innsats og familie med 3,1 millioner kroner. Kommunalområde Opplæring og inkludering anslår et mindreforbruk på 3,5 millioner kroner knyttet til redusert antall flyktninger. Dette mindreforbruket må imidlertid ses opp mot redusert integreringstilskudd på fellesområdet.

I sum er prognosen for merforbruk på 34,3 millioner kroner. Selv om omstendighetene rundt pensjon er viktig å ha i mente, er dette et bekymringsfullt høyt avvik. Ikke minst sett i lys av at Søndre Land kommune i flere år på rad har hatt svært svake regnskapsresultat.

For å finansiere merforbruket, foreslår rådmannen blant annet å bruke til sammen 14,7 millioner kroner av kommunens disposisjonsfond. Eneste gjenstående på disposisjonsfond vil da være et mindre beløp på bredbåndsfondet til dekning av forventede utgifter til bredbåndsutbygging i 2024. I tillegg foreslår rådmannen å reversere budsjettert avsetning til disposisjonsfond med 17 millioner kroner. Etter dette gjenstår 2,6 millioner kroner for å dekke merforbruket. I mangel av annen løsning, foreslås dette teknisk dekket ved en tilsvarende rammereduksjon for området Felles.

1.4 Handlingsrom

Det er de senere årene tatt betydelige grep for å styrke økonomien – spesielt i kommunalområde Mestring og velferd. Uten disse grepene, hadde situasjonen vært enda mer krevende. Som nevnt foran, er likevel realiteten at Søndre Land kommune har et driftsnivå som ikke er forenlig med inntektsnivået. Driftsnivå er i stor grad synonymt med tjenestenivå, og rådmannen ser det ikke som realistisk å opprettholde dagens tjenestenivå til innbyggerne uten samtidig å styrke inntektssiden i budsjettet. I tillegg må omstillings- og utviklingsarbeidet styrkes ytterligere. I den sammenheng må det imidlertid også være vilje til avsette de nødvendige ressursene til slikt arbeid. Altfor ofte er det slik at ansatte og ledere blir stående i en skvis i prioriteringen mellom drift og utvikling. Da er det som regel de umiddelbare driftsutfordringene som må håndteres. Dette med den konsekvens at nødvendige utviklingsarbeid ikke får tilstrekkelig framdrift, og i verste fall at arbeidet stopper helt opp.

Per i dag er det langt igjen til at Søndre Land kommune har et forsvarlig økonomisk handlingsrom. Det er en situasjon som ikke er holdbar. Framover er det derfor viktig at politisk og administrativt nivå jobber godt sammen for å sikre en kommuneøkonomi som er bærekraftig over tid.

2. Befolkningsutvikling, økonomisk hovedoversikt og jobbnærvær

2.1 Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling første kvartal

	2024 – første kvartal	2023 - første kvartal
Befolkning ved inngangen av kvartalet	5 587	5 564
Fødte	10	10
Døde	23	17
Fødselsoverskudd	-13	-7
Innvandring	7	19
Utvandring	6	0
Innflytting, innenlandsk	60	45
Utflytting, innenlandsk	40	64
Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring	21	0
Befolkningsvekst	8	-7
Befolkning ved utgangen av kvartalet	5 595	5 557

Befolkningen i Søndre Land økte med 8 innbyggere i første kvartal. Økningen skyldtes i første rekke en positiv netto innflytting. Befolkningstallet trekkes samtidig ned som følge av et fødselsunderskudd på 13 innbyggere. Antall fødsler lå i første kvartal 2024 på samme nivå som tilsvarende periode i 2023.

2.2 Økonomisk hovedoversikt

	Regnskap pr 1. tertial 2024	Periode- budsjet pr 1. tertia 2024	Avvik	Års- budsjet 2024 (inkl endr)	Års- prognos e 2024 - avvik	Regnskap 1.tertia 2023
Tidlig innsats og familie	24 983 165	25 147 963	-167 798	73 805 919	3,1 mill	26 018 956
Opplæring og inkludering	34 397 321	33 095 841	1 301 480	98 949 600	-3,5 mill	30 066 571
Mestring og velferd	82 097 060	79 105 588	2 991 472	203 300 000	10 mill	75 189 79
Lokalsamfunn	20 255 769	15 090 514	5 165 255	43 410 000	Balanse	19 743 042
Felles	-11 640 407	-7 800 000	3 840 407	-15 900 000	28,8 mill	-4 200 303
Stab og utvikling	10 702 185	11 328 380	-626 195	28 546 161	-0,5 mill.	12 826 018
Rådmannsgruppa	2 753 235	2 572 481	162 754	7 100 000	0,2 mill	2 552 913
Politisk ledelse	1 420 229	1 207 963	212 266	4 900 000	Balanse	1 256 614
Premieavvik		0	0	-7 000 000	-3,8 mill	0
Ordinær drift	164 968557	159 748 730	12 879 641	436 200 000	34,3 mill	163 540 432

	Regnskap pr 1. tertial 2024	Periode- budsjet pr 1. tertia 2024	Avvik	Årsbudsjet 2024 (inkl endr)	Års- prognose 2024	Regnskap 1.tertia 2023
SKATTER OG RAMME- TILSKUDD	-159 780 506	-164 605 835	4 825 329	-483 200 000	Balanse	-150 237 712
RENTER OG FINANS	19 317 124	20 195 333	421 149	47 000 000	Balanse	14 920 649
SUM	-140 463 382	-144 410 502	3 947 120	-436 200 000	Balanse	-135 317 063
RESULTAT TOTALT	24 505 175	15 338 228		0	34,3 mill	27 676 945

Skatteinngangen for året har ligget noe over sammenlignet med i fjor. I opprinnelig budsjet er det budsjettert med en økning på 8,5 %. Det er usikkerhet om dette er budsjettert for høyt.

Rammetilskuddet ligger ca. 2 mill. under budsjettert. Dette vil kunne jevne seg ut gjennom året. I revidert nasjonalbudsjet er det ikke gitt signaler som tyder på at vi kan forvente inntekter fra skatt og rammetilskudd utover det som allerede er budsjettert. Ut ifra dette setter vi balanse som prognose.

Renter og finans forventes å gå i balanse i henhold til gjeldende budsjet. Til tross for økende rentenivåer forventes det ikke noe merforbruk innen dette området. Dette skyldes at kommunens lån i stor grad er rentesikret.

Per utgangen av april er avkastningen på kommunens langsiktige plasseringer vel 10,5 millioner kroner. Budsjettetert avkastning for året er 18 millioner kroner. Verdt å merke seg er at ca. 5,2 millioner kroner av avkastningen skriver seg fra plasseringer i globale aksjefond. Avkastningen her påvirkes i relativt stor grad av kronekursen.

For mer utfyllende informasjon om økonomi henvises det til de respektive kommunalområders egne kapitler i dokumentet.

Finansiering av forventet merforbruk	Beløp
Prognose merforbruk	34,3 mill
Finansieres slik:	
Bruk av disposisjonsfond	-14,7 mill
Reversere budsjettetert avsetning til disposisjonsfond	-17,0 mill
Mangler finansiering	2,6 mill

Av de 14,7 mill i bruk av disposisjonsfond gjelder 8,1 mill bruk av bredbåndsfond. Etter dette gjenstår 1,9 mill på bredbåndsfondet, som forventes å dekke finansiering av bredbåndsutbygging i 2024.

Kommunelovens § 14-5, 3. ledd lyder som følger:

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.

Den store økningen i anslaget for pensjonskostnader gjør at rådmannen ikke ser seg i stand til fullt ut å oppfylle kravet i kommunelovens § 14-5. Dette til tross for forslag om å bruke gjenværende fondsmidler, og om å tilbakeføre forutsatt avsetning til fond. Dette er svært alvorlig.

På kort sikt er det neppe mulig å iverksette tiltak som vil ha vesentlig effekt, men det må likevel vurderes. På lengre sikt er det helt nødvendig å iverksette tiltak som sikrer en forsvarlig økonomi i kommunen.

Finans

Langsiktige plasseringer

I kommunens økonomi- og finansreglement er det definert rammer for langsiktige plasseringer. Disse er som følger:

	Maksimal	Minimal	Normal
- Bankinnskudd/pengemarkedsfond	85 %	25 %	30 %
- Obligasjoner/obligasjonsfond	75 %	15 %	30 %
<i>Sum rentebærende midler</i>	100 %	50 %	60%
Garanterte produkter	25 %	0 %	10 %
Hedgefond	15 %	0 %	10 %
Eiendom	10 %	0 %	0 %
- Norske aksjer/fond	10 %	0 %	8 %
- Utenlandske aksjer/fond	20 %	0 %	12 %
Sum aksjer/aksjefond	25 %	0 %	20 %

Tabellen under viser markedsverdi og avkastning pr. 30.04.2024, fordelt på de ulike aktivklassene:

Aktivklasse	Markedsverdi	Resultat hittil i år
Bankinnskudd/pengemarked	49 968 735	783 810
Obligasjoner - investment grade	128 665 720	1 569 468
Obligasjoner – høyrente	28 398 692	1 318 579
<i>Sum rentebærende investeringer</i>	<i>207 033 148</i>	<i>3 671 856</i>
Eiendom	2 924 900	0
Alternative inv /hedgefond/garanterte	-	0
<i>Sum alternative investeringer</i>	<i>2 924 900</i>	<i>0</i>
Norske aksjefond	22 394 312	1 672 787
Utenlandske aksjefond	46 924 838	5 210 920
<i>Sum aksjefond</i>	<i>69 319 151</i>	<i>6 883 706</i>
<i>Sum alternative + aksjefond</i>	<i>72 244 051</i>	<i>6 883 706</i>
Totalt	279 277 198	10 555 562

Som vist i tabellen er det en avkastning på nærmere 10,6mill. pr. 30.04.

Det er viktig å poengtere at resultatet for aksjefond så langt er *urealiserte gevinster*, da eiendelene ikke er solgt med gevinst, men har hatt en økning i markedsverdien. Kommunen har i tillegg til aksjefond over 200 mill. plassert i obligasjoner og bankinnskudd, og med dagens høye renter gir dette en god avkastning.

Tabellen under viser andelen av de forskjellige aktivklasser, målt opp mot hva som er definert i økonomi- og finansreglementet:

Som tabellen viser er plasseringene innenfor de definerte grenseverdiene i kommunens økonomi- og finansreglement.

Aktivklasse	Markedsverdi	Allokering	Min. Allokering	Normal allokering	Max allokering	Rammekrav
Bankinnskudd/ pengemarked	49 968 735	17,9%	15 %	20 %	85 %	
Obligasjoner - investmentgrade	128 665 720	46,1%	20 %	40 %	75 %	✓
Obligasjoner - høyrente	28 398 148	10,2%	0 %	10 %	15 %	✓
<i>Sum rentebærende investeringer</i>	<i>207 033 148</i>	<i>74,1%</i>	<i>55 %</i>	<i>70 %</i>	<i>100 %</i>	<i>✓</i>
Eiendom	2 924 900	1,0%	0 %	0 %	10 %	✓
Alternative inv /hedgefond/garanterte	-	0,00 %	0 %	0 %	10 %	✓
<i>Sum alternative investeringer</i>	<i>2 924 900</i>	<i>1,0%</i>	<i>0 %</i>	<i>10 %</i>	<i>20 %</i>	<i>✓</i>
Norske aksjefond	22 394 312	8,0%	0 %	8 %	10 %	✓
Utenlandske aksjefond	46 924 838	16,8%	0 %	12 %	20 %	✓
<i>Sum aksjefond</i>	<i>69 319 151</i>	<i>24,8%</i>	<i>0 %</i>	<i>20 %</i>	<i>25 %</i>	<i>✓</i>
<i>Sum alternative + aksjefond</i>	<i>72 244 051</i>	<i>25,9%</i>	<i>0 %</i>	<i>30 %</i>		<i>✓</i>
Totalt	279 277 198	100 %				

Lånegjeld

Lånegjeld fordelt på långiver:

Lånegiver	Beløp
Sertifikatlån (Nordea)	83 500 000
Kommunalbanken	300 212 830
KLP Kommunekreditt	270 218 334
Husbanken	68 810 215
Sum lån	722 741 379

Rentesikring

	<i>Fastrente:</i>	<i>Betingelser:</i>	<i>Utløpsdato:</i>
Kommunalbanken	22 000 000	2,36 %	02.02.2026
Kommunalbanken	130 000 000	2,41%	22.01.2030
KLP Kommunekreditt	45 933 331	2,09 %	17.06.2024
KLP Kommunekreditt	42 500 000	2,09 %	17.06.2024
KLP Kommunekreditt	43 944 907	2,48 %	15.11.2024
KLP Kommunekreditt	44 999 999	1,56%	26.08.2024
Totalt fastrente	329 378 237		

	<i>Swapper (rentebytteavtaler)</i>	<i>Betingelser:</i>	<i>Utløpsdato:</i>
Kommunalbanken	1 125 000	2,21 %	31.12.2024
Kommunalbanken	4 305 000	2,72 %	28.06.2024
Totalt swap	5 430 000		
Totalt rentesikret	334 808 237		

Refinansieringsrisiko (sertifikatlån):			
Nordea	18 000 000		
Nordea	21 500 000		
Nordea	21 000 000		
Nordea	23 000 000		
Totalt	83 500 000		

Som tabellen viser er 334,8 mill. rentesikret, av en total lånegjeld på 722,4 mill. Dette tilsvarer en sikringsgrad på 46,3 %. Rentesikringene er gjort mens rentenivået lå på et lavt nivå. Dette har som kjent steget mye den siste tiden. Det arbeides med tilbud på fortsatt rentesikring for de lånene som har rentesikring som løper ut i 2024.

Sertifikatlån er en kortsiktig finansiering med særlig gunstige rentebetingelser. Dagens sertifikatlån forfaller i utgangspunktet i sin helhet hver 3. måned, men praksis er å refinansiere hele lånet hvert kvartal, med mulighet for én årlig nedbetaling.

2.3 Jobbnærvær per kommunalområde

	1. tertial 2024	1. tertial 2023	1. tertial 2022
Tidlig innsats og familie	89,4%	87,9%	87,5%
Opplæring og inkludering	91,1%	93,2%	92,3%
Mestring og velferd	88,4%	86,5%	88,3%
Lokalsamfunn	95,3 %	94,2%	90,6%
Stab	91,9%	95,9%	90,4%
Utviklings- og rådgivningsstab	96,8%	94,2%	73,1%
Rådmannsgruppa	88,9%	98,8%	98,5%
TOTALT 1. tertial:	90,3%	90,6%	90,1%

Tabellen viser en økning i jobbnærværet. Det er stor variasjon mellom de ulike avdelingene. For mer utfyllende informasjon om jobbnærvær henvises det til de respektive kommunalområders egne kapitler i dokumentet.

3. Status økonomi for kommunalområdene og felleskapitlene

3.1 Tidlig innsats og familie

Økonomi

	Regnskap pr 1. tertial 2024	Periode- budsjett pr 1. tertial 2024	Avvik	Års-budsjett 2024 (inkl endr)	Års- prognose 2024	Regnskap 1.tertial 2023
Totalt	24 983 165	25 147 963	-164 798	73 805 919	3,1 mill	26 018 956

Basert på status etter 1. tertial tilsier årsprognosen et merforbruk på 3,1 mill. kroner i 2024. Gjøvik og Land barnevern melder et merforbruk knyttet til fosterhjem og kjøp fra stat på 2,8 mill. kroner. Hovedopptak for barnehage viste en mangel på antall plasser, og Svingen utvider midlertidig med en avdeling i lokalene til Fluberg forsamlingshus. Merutgiften dette gir kommunalområdet er beregnet til ca. 1,6 mill. kroner i halvårseffekt. Ikke budsjetterte refusjonsinntekter på ca. 1. mill. kroner og et mindreforbruk innenfor helsesykepleien på ca. kr 300 000 gir en samlet prognose på 3,1 mill. kroner i merforbruk. Mindreforbruket innenfor helsesykepleiertjenesten er grunnet ikke innleie av vikar i langtidsfravær.

Nærvær

	Mål 2023	1.tertial 2024	1. tertial 2023	1. kvartal 2022
Totalt	92,5 %	89,4%	87,2 %	86,3 %

Jobbnærværet er fortsatt under målsettingen. Det er derimot store variasjoner, og enkelte avdelinger har hatt en positiv økning i nærværprosenten i 1.tertial 2024. To avdelinger deltar i sykefraværsprosjektet og alle avdelinger jobber systematisk med ulike tiltak for å redusere sykefraværet.

Delegerte vedtak

Tjeneste	Antall søknader	Antall innvilget	Antall avslått	Kommentar
Spesialpedagogisk hjelp barnehagene	11	11	0	Barnehagelovens § 31
Styrket barnehagetilbud	1	1	0	Barnehagelovens § 37

3.2 Opplæring og inkludering

Økonomi

	Regnskap pr 1. tertial 2024	Periode- budsjett pr 1. tertil 2024	Avvik	Års-budsjett 2024 (inkl endr)	Års- prognose 2024	Regnskap 1.tertil 2023
Totalt	34 397 321	33 095 841	1 301 480	98 949 600	- 3,5 mill	30 106 330

Prognosen tilsier totalt sett et mindreforbruk på ca. 3,5 mill. kroner. Dette er knyttet til flyktingetjenesten. Budsjettet har lagt til grunn en bosetting på 70 flyktninger, mens det reelle anmodningstallet fra myndighetene ble 55 bosettinger for 2024. Dette vil medføre reduserte utgifter til introduksjonslønn for flyktingene.

Avviket på kommunalområdet etter 1. tertial, adresseres i hovedsak til Søndre Land ungdomsskole. Budsjettrammen legger til grunn et omstillingsbehov på om lag 3 millioner kroner. Ungdomsskolens synkende elevtall betyr færre klasser og dermed færre ansatte. Det er iverksatt kostnadsreduserende tiltak på skolene fra januar. Til tross for synkende elevtall, oppleves omstillingsbehovet som krevende.

Det knyttes noe usikkerhet til om ungdomsskolen vil klare å oppnå forventningene om balanse for 2024, blant annet på grunn av etterslepet fra 2023.

For Fryal sin del oppleves et økt behov for norskopplæring for flyktninger som krevende innenfor de gitte rammene. Det er per i dag cirka 30 fremmedspråklige elever på Fryal skole. Fra skolestart kommende høst er det derfor lagt opp til økt samkjøring med ungdomsskolen knyttet til norsk2-opplæringen.

Etableringen av Land flyktingtjeneste

Samarbeidet med Nordre Land, hvor vi skal være vertskommune for flyktingetjenesten vil innebære et nytt budsjett for tjenesten. Samarbeidet iverksettes fra 1. juni.

Budsjettforslaget som er utarbeidet for Land flyktingtjeneste:

Konto/art	Pr 31.03	12 mnd	7 mnd
10100 Fastlønn	535 000,00	4 250 000,00	2 479 166,67
10900 Pensjon	62 000,00	684 250,00	399 145,83
10990 Arb.avg	64 000,00	523 030,50	305 101,13
10890 Introduksjons- og kvalifiseringsstønad	2 119 000,00	23 704 000,00	13 827 333,33
11207 Velferdstiltak/ gaver	804,00	4 000,00	2 333,33
11301 Telefon	47 123,00	200 000,00	116 666,67
11302 Telefon ansatte	14 130,00	16 000,00	9 333,33
11500 Opplæring/ kurs	2 600,00	8 000,00	4 666,67

11600	Kjøregodtgjørelse og diett	1 722,00	10 000,00	5 833,33
	Forsikring			
11701	årsavg/transportmidl		15 000,00	8 750,00
11709	Diverse transportutgifter	15 060,00	60 000,00	35 000,00
11800	Strøm			
11900	Husleie	36 900,00	194 000,00	109 000,00
11953	Lisensavtaler osv	34 419,00	140 000,00	81 666,67
12000	Inventar	183 359,00	500 000,00	311 666,67
12101	Leasing av kjøretøy		96 000,00	56 000,00
12002	IKT/ datautstyr	72 384,00	40 000,00	23 333,33
12700	Konsulenttjenester (tolk)	21 728,00	60 000,00	35 000,00
14701	Bidrag til livsopphold	606 414,00	2 400 000,00	1 400 000,00
		3 816 643,00	32 904 280,50	19 209 996,96

19 209 996,96

Inntekter		12 mnd	7 mnd	
	Refusjon fra andre kommuner	94 597,32	55 181,77	Vertskommunekompensasjon 25.000 kr pr. ansatt. Beregnes etter folketall
	Refusjon fra andre kommune	94 597,32	55181,77	Vertskommunekompensasjon 25.000 kr pr. ansatt. Beregnes etter folketall
	Refusjon fra andre kommune, direkte driftsutg.	3 050 502,86	1 779 460	Direkte driftsutgifter, NLKs andel
	Refusjon fra andre kommune, tiltak	14 106 530,61	8 228 809,52	Tiltak, NLKs andel
		17 346 228,11	10 118 633,06	

Nærvær

	Mål 2024	1.tertial 2024	1. tertial 2023	1.kvartal 2022
Totalt	92,5%	91.1%	93,2%	92,3%

Nærværet for kommunalområdet viser en liten nedgang, sammenlignet med de to foregående år etter 1. tertial.

Fryal skole bidrar mest negativt til fraværstatistikken for denne perioden. Dette skyldes i stor grad langtidssykmeldte.

Delegerte vedtak

Tjeneste	Antall søknader	Antall innvilget	Antall avslått	Kommentar
Norskundervisning for voksne	30	30	0	Integreringsloven kap. 6
Spesialundervisning i grunnskolen	2	2	0	Opplæringslovens § 5-1
Særskilt språkopplæring	18	18	0	Opplæringslovens § 2-8
Fritak for opplæringsplikten	0	0	0	Opplæringslovens § 2-1
Permisjon fra undervisning i inntil 2 uker	26	26	0	Opplæringslovens § 2-11
Elevenes skolemiljø. Tiltak mot mobbing.	9	9	0	Opplæringslovens § 9a
Spesialundervisning for voksne	1	1	0	Opplæringslovens § 4a-2
Bytte av skole	1	1	0	Opplæringslovens § 8-1

3.3 Mestring og velferd

Økonomi og nærvær

	Regnskap pr 1. tertial 2024	Periode- budsjett pr 1. tertil 2024	Avvik	Års-budsjett 2024 (inkl endr)	Års- prognose 2024	Regnskap 1.tertil 2023
Totalt	82 097 060	79 105 588	2 991 472	203 300 000	10 mill	75 189 79

Kommunalområdet har fått redusert inntektene betydelig de siste årene. I tillegg ble innsparingstiltak på 18,6 millioner kroner for 2024 lagt inn med helsårseffekt. Det er iverksatt prosesser på de ulike tiltakene, jamfør handling og økonomiplan 2024, men det har ikke vært mulig å få iverksatt alle fra januar, slik at det er usikkert når innsparingseffekt oppnås på hvert enkelt tiltak. Merforbruket det ligger an til, skyldes flere faktorer. Tilskuddet på ressurskrevende brukere ligger an til å bli 2 millioner kroner lavere en estimert. Ved legetjenesten har det måttet benyttes vikarlege i et vikariat som er svært kostandkrevende, samt at det er behov for vikar i sommer for å kunne opprettholde faglig legedekning på Hovlitunet. I tillegg er utgifter til interkommunal legevakt økt med kr 400 000. Dette medfører sannsynlig merforbruk på året på 1,5 millioner kroner.

Flytte Holmetunet til Hovlitunet og samlokalisering av dagsentrene ble gjennomført i mars, og innsparingsmålet på 4,5 millioner kroner er nådd.

Prosesser rundt strukturendringer i miljøarbeidertjenesten ved å kunne tilby bosted i tilknytning til eksisterende personellbase sentralt i kommunen, startet opp i april, men på grunn av manglende tilgang til en bolig og tilrettelegging av hjelpemidler, er denne prosessen forsinket til september. Dette medfører at en må opprettholde bemanning i nåværende bolig inntil de tilflyttende boliger er klare. Dette medfører estimert overforbruk på grunn av tjenestebehov til brukere på totalt 3,5 millioner kroner for året. Det var lagt inn innsparingsmål på 2,05 millioner kroner i opprinnelig budsjett.

Hver avdeling har jobbet målrettet med tiltak i forhold til sykefravær og bruk av overtid. En ser med sammenligning på tall fra samme tertial i fjor det er oppnådd en besparelse er på kr 863 000.

Prosesser rundt planlagte tiltak i forhold til å redusere årsverk ved psykisk helse og rustjeneste er startet. En har redusert 0,2 årsverk fra mars, og videre tiltak er under prosess, men forsinket. Det er planlagt turnusendringer etter flytting av Hov Nordre til et bofelleskap fra september, og en ser dette i sammenheng med reduksjon av årsverk i samtaletjenesten. Tiltaket er lagt inn med helårseffekt, men på grunn av forsinkelser før det blir realisert vil dette medføre estimert overforbruk på 2 millioner på årsbasis.

NAV melder om estimert overforbruk på året på 3 millioner kroner. Overforbruket skyldes økte utgifter til kvalifiseringsprogrammet (KVP) og sosialhjelpsutbetalinger. Det er forventet at dette kommer til å fortsette i og med at det vil bli bosatt flere flyktninger uten rettigheter til introduksjonsprogram, samt at utgiftene for husholdningene er høye. Dette bidrar til at flere har behov for supplerende stønad. Tiltak for å hindre økning av sosialhjelpsutbetalinger er mer oppfølging av brukeren mot arbeid og/eller at rettigheter til statlige ytelser realiseres.

Utbetalinger til flyktninger i perioden 1/1-30/4 -24 : kr. 2.278.215
Tannbehandlinger (alle brukere, samme perioden) : kr. 117 411

Det jobbes aktiv med utprøving og innføring av velferdsteknologi hos ulike brukergrupper, men det er for tidlig å kunne vurdere besparingseffekt av dette nå.

I forhold til generelle kutt i Bjørkelund, hjemmebaserte og på felles støttefunksjoner er disse realisert fra januar 2024 med innsparing på 2 mill.

Redusere antall heldøgns omsorgsboliger er lagt inn med besparelse på 6,1 mill med helårseffekt. Dette tiltaket må, slik den økonomiske situasjonen er, utredes som et alternativ om ytterligere reduksjon skal oppnås. Kapasiteten for Hovlitunet er bygget for fremtiden, men samtidig vil dette medføre en sterkt økning av hjemmebaserte tjenester.

Nærvær

	Mål 2024	1.tertial 2024	1.tertial 2023	1. kvartal 2022
Totalt	92,5 %	88,4%	85,3 %	86,2 %

Jobbnærværet er 88,4 % i MOV, som fortsatt under målsettingen 92.5 %

Flere avdelinger deltar i sykefraværsprosjektet og alle avdelinger jobber systematisk med ulike tiltak.

En ser en positiv nedgang i sykefraværet i flere avdelinger i 1 tertial 2024.

Delegerte vedtak tertial 1 2024

Tjeneste	Antall søknader	Antall innvilget	Antall avslått	Kommentar
Pleie og omsorg i institusjon	49	25	2	Gjelder både tidsbegrenset opphold og langtids plass Ved opphold < 2 uker avsluttes saken uten vedtak
Dagplass institusjon	0	0	0	
Omsorgsbolig tilrettelagt heldøgnsomsorg	16	6	2	
Helsehjelp i hjemmet	63	52	0	
Dagaktivitetstilbud	13	8	0	Både tilbud til personer med demens som er lovpålagt og det kommunale tilbud til eldre
Praktisk bistand til en meningsfull hverdag og sosialt samvær	2	2	0	Ny sakstype, dagaktivitetstilbud til personer med store behov for bistand til person

Praktisk bistand	15	12	2	
Psykisk helse	47	25	0	
Avlastning barn (under 18 år)	2	2	0	
Omsorgstønad	5	7	0	
Avlastning i institusjon (Voksne)	9	4	1	
Avlastning utenfor institusjon (voksne)	1	0	0	
Rettighet til transport til og fra avlasterstedet	0	0	0	Ny sakstype, ved tildeling av avlastning kan det søkes transport fra og til avlasterstedet
Trygghetsalarm	31	20	0	
Støttekontakt	4	4	0	
BPA	0	0	0	
Barnekoordinator	0	0	0	Ved anmodning om barnekoordinator avgjør TOK om lov vilkår er oppfylt
IP koordinator	4	0	0	
Rehabilitering og habilitering utenfor institusjon	2			Gjelder; hverdagsrehabilitering, tverrfaglig rehabilitering av bruker med ROP- lidelse utenfor institusjon, og tjenesteyting på Hov Nordre I 2024 satser hverdagsrehabiliteringsteamet å ta inn pasienter før de utvikler funksjonsfall. Personer som søker trygghetsalarm og ikke har annen HO-tjenester enda får tilbud. Formålet er forebygging. Foreløpig oppfattes det som lavterskeltilbud og det lages ikke vedtak.
Utenom HO loven:				
Ledsagerbevis	10	9	0	

Misforhold mellom antall søknader og sum antall søknader og antall innvilget/avslått, kan skyldes flg.:

- Søknaden er mottatt i 2023, men behandles i 2024
- Søknader ikke behandlet fordi søker har trukket søknad, søker trenger annen tjeneste enn det er søkt om o.l.

3.4 Lokalsamfunn

Økonomi og nærvær

	Regnskap pr 1. tertial 2024	Periode- budsjett pr 1. tertiat 2024	Avvik	Års- budsjett 2024 (inkl endr)	Års- prognose 2024	Regnskap 1.tertiat 2023
Totalt	20 255 769	15 090 514	5 165 255	43 410 000	Balanse	19 743 042

Budsjettrammen for lokalsamfunn innebærer et omstillingsbehov på 3,5 mill kroner i 2024, sammenlignet med innmeldt budsjettbehov.

Basert på status etter 1. tertial og planer for resten av året, tilsier årsprognosen økonomisk balanse i 2024. Det påpekes at det er usikkerhet om årsprognosen.

Utgifter knyttet til utvidelse av barnehagetilbudet planlegges dekt innenfor eksisterende budsjettrammer i 2024. Det samme gjelder bidrag i omstillingen i andre kommunalområder som medfører noen økte utgifter og midlertidig reduserte inntekter. Annen planlagt aktivitet nedjusteres tilsvarende.

Kommunen har fått tilsagn om tilskudd på inntil ca. 15,5 mill kr eks. mva til gjennomføring av 3 strakstiltak knyttet til flomsikring etter ekstremværet Hans. Tilsagnet er gitt per flomsikringstiltak. Det innebærer at kommunalområdet bærer risikoen for at tiltakene er mulig å gjennomføre innen tilskuddsrammene. Strakstiltakene pågår og skal være ferdig i løpet av 1. halvår 2024. Utgiftene belastes kommunalområdet fortløpende. Per 1. tertial er regnskapet belastes med i underkant av 6 mill kroner. Økonomisk prognose viser at to av tiltakene kommer godt innenfor tilskuddsrammene, mens det tredje er dyrere enn forutsatt. Kommunen har derfor søkt NVE om omdisponering av noe av tilskuddsbeløpene fra Kleivbakken og Stenersgata til Grimesvingen. Videre har kommunalområdet hatt i underkant av 0,5 mill i utgifter etter ekstremværet Hans per 1. tertial, som det legges til grunn at dekkes av skjønnsmidler. Det vil også påløpe flere utgifter etter ekstremværet Hans resten av året, som det forutsettes dekket av skjønnsmidler i årsprognosen. Dette skaper usikkerhet knyttet til årsprognosen.

Som vanlig er det usikkerhet knyttet til strømutfgifter, som avhenger av strømpris og forbruk. Hittil i år har det vært marginalt kaldere sammenlignet med tilsvarende periode i 2023. Strømforbruket har hittil i år vært litt lavere enn sammenlignet med tilsvarende periode i 2023. I 2024 er 50 % av forventet strømforbruk sikret, resten i spot. Strømprisene har i 1. tertial vært en del lavere enn det man har opplevd de siste 2-3 årene. Strømutfgiftene har derfor vært lavere i 1. tertial enn sammenlignet med tilsvarende periode i 2023.

Innenfor avdeling for brann og feiing er det noe merforbruk, som skyldes noen flere oppdrag enn budsjettet. Det har videre vært noe mer vintervedlikehold enn budsjettet. Det legges til grunn at disse forholdene jevner seg ut i løpet av året.

Selvkostområdene, unntatt avløp og renovasjon, er omtrent i økonomisk balanse per 1. tertial. Selvkostområdet avløp har et lite mindreforbruk på ca 0,5 mill, mens selvkostområdet har et merforbruk på ca 0,5 mill.

Vedrørende mulig forurensning ved Idrettsparken i Hov, har Miljødirektoratet gitt Statsforvalteren i Innlandet medhold i pålegget til Søndre Land Idrettslag Alliance om å gjennomføre miljøtekniske grunnundersøkelser av deponerte masser på Hov idrettsplass. Grunnundersøkelsene gjennomføres i løpet av april/mai og utgiften dekkes innenfor budsjettammene til kommunalområdet Lokalsamfunn.

Kommunalområdet er ansvarlig for å følge opp investeringsprosjektene i kommunen. Tvisten mellom totalentreprenøren for Hovlitunet (Consto AS) fikk sin avslutning i 1. tertial. Consto AS ga beskjed om at de var villige til å trekke anken, og dermed akseptere tingrettens dom, mot at hver av partene dekket egne kostnader knyttet til ankesaken for lagmannsretten. Søndre Land kommune valgte å takke ja til tilbudet, og saken ble dermed avsluttet. Viktige investeringsprosjekter i 2024 er innen flomsikring Hov og ombygging av NAV kontoret. For nærmere beskrivelse av investeringsprosjekter, se eget kapittel.

Nærvær

	Mål 2024	1.tertial 2024	1. tertial 2023	1. kvartal 2022
Totalt	95,0 %	95,3 %	94,6 %	86,8 %

Tallene er basert på 1. tertial 2024 og viser en bedring i jobbnærværet sammenlignet med tilsvarende tertial 2023 og betydelig bedre enn i 2022. Den kraftige økningen, sammenlignet med 2022, skyldes i all hovedsak at mange medarbeidere var smittet av Covid-19 eller at de måttet holde seg hjemme grunnet koronatiltakene i 1. tertial 2022. Jobbnærværet er historisk bra for kommunalområdet.

Det er generelt høyt jobbnærvær i alle avdelinger, med unntak av noen få langtidssykemeldinger. Avdelingene for Renhold, Arealforvaltning og Bygg & vedlikehold har et jobbnærvær mellom 99,1 % til 98,5 %.

1. tertial har vanligvis lavere jobbnærvær enn øvrige tertial. Det vurderes derfor som sannsynlig at målet om et jobbnærvær på 95 % i 2024 er oppnåelig for kommunalområdet.

Delegerte vedtak

Tjeneste	Antall nye søknader	Antall tildelt bolig	Antall på venteliste	Antall avslått	Kommentar
Kommunale utleieboliger	17	3	5	9	Det er for tiden 8 ledige leiligheter på Holmentunet, 2 stk i Odnnes. Ingen i Hov.

Hovlihagen borettslag, selveierleiligheter	3	2	8	0	Det er solgt to selveierleiligheter i 1. tertial.
--	---	---	---	---	---

I tillegg kommer bosettingene som er foretatt av flyktningetjenesten på minihusene, Eldresenteret og Holmetunet.

Totalt er det nå ca. 135 elever i kulturskoleaktiviteter. I tillegg er det ca. 20 i Søndre Land skolekorps. Kulturskolen har pr dato noen på venteliste, men prøver å holde dette til et minimum. Primæropptak på høsten, men løpende når mulig. Barneteateret har ca. 30 på venteliste.

Innenfor arealforvaltning og teknisk drift rapporteres delegerte vedtak fortløpende til formannskapet og er av denne grunn ikke tatt inn i tertialrapporten.

3.5 Stab og utvikling

STAB OG UTVIKLING	Regnskap pr 1. tertial 2024	Periode- budsjett pr 1. tertia 2024	Avvik	Års- budsjett 2024 (inkl endr)	Års- prognose 2024	Regnskap 1.tertia 2023
Totalt stab og utvikling	10 702 185	11 328 380	626 195	28 546 161	-0,5 mill	12 826 018

Felles utviklings- og rådgiverstab har et meget stramt budsjett. Per utgangen av første tertial ligger forbruket tilsynelatende greit an i forhold til periodisert budsjett. Bildet kompliseres imidlertid blant annet av at vedtatte tilskudd til næringsformål ikke er utbetalt, og av at det er mottatt kreditnota på tidligere utgiftsførte tilskudd til bredbåndsutbygging. For året styres mot balanse, men rådmannen finner grunn til å advare mot at det kan vise seg vanskelig å oppnå.

Avdelingen Økonomi og IKT er i balanse i forhold til budsjett pr. 1. tertial, og det forventes at dette vil være situasjonen også på årsbasis.

Avdelingen HR, lønn og post/arkiv har et mindreforbruk per 1.tertia 2024. Dette er på grunn av ubesatt stilling. Det er noe usikkerhet i forbindelse med kostnader for bruk av bedriftshelsetjenesten grunnet omfattende arbeidsmiljøprosess i en avdeling. Prognose pr. 30.04 for avdelingen er et mindreforbruk på 0,5 mill.

3.6 Rådmannsgruppa

RÅDMANNS- GRUPPE	Regnskap pr 1. tertial 2024	Periode- budsjett pr 1. tertia 2024	Avvik	Års- budsjett 2024 (inkl endr)	Års- prognose 2024	Regnskap 1.tertia 2023
Totalt rådmannsgruppe	2 753 235	2 572 592	180 643	7 100 000	0,2 mill	2 552 913

Rådmannsgruppas budsjett er blant annet belastet for advokatutgifter knyttet til oppfølging av ekstremværet Hans og utgifter til IKT-sikkerhetsøvelse. Dette er utgifter som ikke direkte vedrører driften av rådmannsgruppa og som det ikke er budsjettet. Prognosen for året er derfor et merforbruk på kr 200 000.

3.7 Politisk ledelse

POLITISK LEDELSE	Regnskap pr 1. tertial 2024	Periode-budsjett pr 1. tertial 2024	Avvik	Års-budsjett 2024 (inkl endr)	Års-prognose 2024	Regnskap 1.tertial 2023
Totalt politisk ledelse	1 420 229	1 207 963	212 266	4 900 000	Balanse	1 256 614

Overforbruket per utgangen av første tertial er knyttet til kontingent og sekretærtjenester for Randsfjordforbundet og til kontrollutvalget. For året legges til grunn at det skal være mulig å oppnå balanse.

3.8 Felles

FELLES	Regnskap pr 1. tertial 2024	Periode-budsjett pr 1. tertial 2024	Avvik	Års-budsjett 2024 (inkl endr)	Års-prognose 2024	Regnskap pr 1.tertial 2023
Totalt felles	-11 640 407	-7 800 000	-3 840 407	-15 900 000	28,8 mill	-4 200 303

Under dette området blir det bla. ført en del felleskostnader, integreringstilskudd og forventede mottaksinntekter knyttet til flyktninger, lønns- og budsjettreserve og avregning pensjon.

I opprinnelig budsjett ligger det en forutsetning at vi skal ta imot 70 flyktninger i 2024. Vi har fått anmodning om 55. Reduksjonen fra 70 til 55, utgjør ca. 3 millioner kroner i redusert integreringstilskudd. I tillegg ligger det i opprinnelig budsjett en forventet inntekt på akuttmottak flyktninger på 3,2 mill. kroner. Ut ifra signalene som er gitt, er det ikke lenger aktuelt å opprette et slik mottak.

Budsjettreserve og lønnsavsetningen er på totalt 13,1 mill. Det er knyttet en usikkerhet om dette vil holde når det endelige lønnsoppgjøret er klart, etter at alle lokale forhandlinger er ferdige.

Det er knyttet usikkerhet til årets pensjons- og trygdeoppgjør. Pensjonsutgiftene blir budsjettert med fast prosent på de enkelte kommunalområdene. Når de endelige tallene foreligger på slutten av året, blir avregningen bokført under fellesområdet.

Som følge av gode resultater i KLP, har eierkommunene fått tilbakeført sine respektive andeler av overskuddet. Tilbakeført overskudd plasseres i et premiefond i KLP. Søndre Land kommunes premiefond i KLP er ca. 29 mill. kroner.

Ved utarbeidelse av årsprognose, er det vurdert 3 alternativer med hensyn til eventuell bruk av midlene i premiefondet i KLP til dekning av pensjonspremie.

Alternativ 1

Ut fra de prognosene vi har pr nå, kan vi forvente en mindreutgift på anslagsvis 1,1 mill. kroner inkludert arbeidsgiveravgift. Denne prognosen forutsetter imidlertid at vi bruker alle disponible midler, 29 mill. kroner, i premiefondet i KLP.

Alternativ 2

Ut fra de prognosene vi har pr nå, kan vi forvente balanse på pensjon. Denne prognosen forutsetter imidlertid at vi bruker 23,7 mill. kroner av midlene i premiefondet i KLP.

Alternativ 3

Ut fra de prognosene vi har pr nå, kan vi forvente en merkostnad på anslagsvis 26,2 mill. kroner inkludert arbeidsgiveravgift i 2024. Denne prognosen forutsetter imidlertid at vi ikke bruker av midlene i premiefondet i KLP.

Rådmannen har i årsprognosen lagt til grunn alternativ 3. De nevnte alternativene må ses i sammenheng med premieavviket, se nedenfor. Det viser seg da at forskjellen for regnskapsresultatet totalt er liten mellom alternativene. I tillegg innebærer alternativ 3 at kommunen opprettholder premiefondet i KLP.

I sum er årsprognosen for fellesomrødet på 28,8 mill. kroner i merforbruk, etter at det er tatt hensyn til budsjettreserven på 3,6 mill. kroner.

PREMIEAVVIK	Regnskap pr 1. tertial 2024	Periodebudsjett pr 1. tertial 2024	Avvik	Årsbudsjett 2024 (inkl endr)	Årsprognose 2024	Regnskap 1.tertial 2023
Totalt premieavvik		0	0	-7 000 000	-3,8 mill.	0

Premieavviket er forskjellen mellom innbetalt premie og beregnet pensjonskostnad hvert år. Dette er en periodisering som blir motregnet neste år. Premieavviket må også sees i sammenheng med pensjonsavregningen ved årets slutt, se avsnittet over.

Alternativ 1

Ut fra de prognosene vi har pr nå, kan vi forvente en merutgift på anslagsvis 28,2 mill inkludert arbeidsgiveravgift. Denne prognosen forutsetter imidlertid at vi bruker alle disponible midler, 29 mill, i premiefondet i KLP.

Alternativ 2

Ut fra de prognosene vi har pr nå, kan vi forvente en merutgift på anslagsvis 22,3 mill inkludert arbeidsgiveravgift. Denne prognosen forutsetter imidlertid at vi bruker 23,7 mill av midlene i premiefondet i KLP.

Alternativ 3

Ut fra de prognosene vi har pr nå, kan vi forvente en merinntekt på anslagsvis 3,8 mill inkludert arbeidsgiveravgift i 2024. Denne prognosen forutsetter imidlertid at vi ikke bruker av midlene i premiefondet i KLP.

Som nevnt ovenfor har rådmannen i årsprognosen lagt til grunn alternativ 3.

4. Oppfølging av handlingsplan

4.1 Samfunnsutvikling

Stedsutvikling

Det foregår arbeid med to private reguleringsplaner i Hov sentrum, Hov nord (nord for Fv.247) og Hov syd (mellom Grettegutua og Hovlandsvegen). Mellomliggende område har fortsatt en områdereguleringsplan fra 2014 som gjelder, men er planlagt revidert. Dette arbeidet er satt på vent grunnet liten planressurs.

Områdereguleringsplan for Kråkvika med tilliggende boligfelt pågår, det tas sikte på høring i løpet av sommeren.

Boligutvikling

Kommunestyret vedtok reguleringsplanene for henholdsvis Klinkenbergtoppen boligområde og Grettejordet boligområde i 2023.

Det pågår for tiden et arbeid med å utforme en avtale mellom Søndre Land kommune og Nordbolig om gjennomføring av utbyggingen. Framdriften for utbyggingsprosjektet vil imidlertid være avhengig av at kommunen har fullført arbeidet med flomsikring i området.

Næringsutvikling

Raufoss Industripark Vest på Hasvalsætra markedsføres av samarbeidspartnere og aktører, slik at interessen er vedvarende høy. Nasjonale, europeiske og verdensledende bedrifter har vært i dialog, møter og eller sendt delegasjoner på besøk. Vi er i slutføring av aksjonæravtale med Eidsiva Vekst og Raufoss Industripark, for et felles utviklingsselskap.

I kommunens arealplan er det tidligere satt av et område på 321 mål, langs Fv 247 og mot Fv 33. Kommunestyret har vedtatt at dette området nå skal reguleres. På grunn av underbemanning er arbeidet satt på vent.

Øystadmarka Solkraftverk Energieia har fått fastsatt utredningsprogram hos NVE, men konsesjonssaken er fremdeles ikke ferdigbehandlet.

Statnett har fått konsesjon fra NVE for etablering av den nye transformatorstasjon på Skyberg.

Utbygging av hytteområdet Enger Havn, ved Grimebakken er fremdeles på vent.

Det er økende pågang på søknader til kommunale fond – og det er også tildelt midler fra regionalt næringsfond i 2024.

Det er opprettet fast møteplass med Aalforvaltning.

Aktiviteten i nettverk for bo- og næringsattraktivitet er god, og nettverket brukes til tverrfaglig oppdatering på hverandres områder og medvirkning på tvers i organisasjonen. Eksemplet på dette er utvikling av Hov sentrum, reguleringsplaner bl.a. for Kråkvika og Breskebakke, Fram i skoa prosjektet med flere.

Tursti på Valdresbanen

Rapporten fra forprosjektet legges fram for kommunestyret i juni 2024.

Bredbånd

Følgende tabell viser status i bredbåndsutbyggingen

<i>Område</i>	<i>Leverandør</i>	<i>Status</i>
Landåsbygda	Eidsiva bredbånd	Ferdig januar 2023
Skjeskroken	Eidsiva bredbånd	Ferdig januar 2023
Vestsida Nord	Telenor	Ferdig desember 2023
Vestsida Sør	Telenor	Ferdig mai 2024
Nordre Østbygda	Eidsiva	Ferdig januar 2024
Bergegarda	Eidsiva bredbånd	Ferdig mai 2023
Hov Øst	Eidsiva bredbånd	25 kunder tilkoblet desember 2023. Resterende 1.10.24
Halmrast – Enger	Telenor	Ferdig januar 2022
Fluberg – Hov	Eidsiva bredbånd	Ferdig mars 2023
Trevatn	Eidsiva bredbånd	Ferdig januar 2024

Bredbåndsprosjektet er gjennomført med unntak av området Hov øst hvor det gjenstår noe graving. Planen er å fullføre arbeidet innen utgangen av september 2024.

“Fram i skoa”

Søndre og Nordre Land kommuner har fått innvilget kr 1.100.000 i skjønnsmidler fra Statsforvalteren til det interkommunale prosjektet Fram i skoa i 2024. Målet med prosjektet er å gi alle i gruppa 18-24 år som per i dag står uten utdannings- eller arbeidstilbud, et tilbud som kan hjelpe dem inn i arbeidslivet, og i tillegg styrke det forebyggende arbeidet for gruppa 16-18 år. For Søndre Land kommunes del kan Fram i skoa ses på som en fortsettelse og videreutvikling av arbeidet som blant annet har vært drevet gjennom Folkehelse Søndre Land 2025.

4.2 Helse og mestring

Status handlingsplan

I kommuneplanens samfunnsdel er det overordnede målet beskrevet:
Søndre Land sine innbyggere skal oppleve trygghet, tilhørighet og mestring gjennom hele livet. Det skal satses på helsefremmende og forebyggende arbeid for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død. Innbyggerne skal leve selvstendige liv, oppleve mestring i hverdagen og ha tilgang til helhetlige, effektive og virksomme helsetjenester til riktig tid. Kommunen skal sikre bærekraftige helsetjenester som er rustet for framtida.

Under følger en oversikt over ny aktivitet som har foregått i perioden for å oppnå målsettingene:

Bærekraftige tjenester:

Det har i perioden vært gjennomført strukturendringer i tjenestene ved at dagsentrene er samlokalisert på Hovlitunet og brukere fra Holmetunet er flyttet til Hovlitunet. Dette har medført at brukergruppene får tilgang til like helsetjenester og en oppnår mere robuste fagmiljø ved at flere tjenester og fagfolk samles under et tak. Det har blitt jobbet intensivt i tjenestene med kompetansehevende tiltak og faglig utvikling for å styrke tjenestene.

Det er inngått avtale om vertskommunesamarbeid med Nordre Land kommune for å styrke det faglige og administrative arbeidet i NAV. NAV Land skal ha formell oppstart 1. juni 2024. NAV kontoret i Søndre Land overholder ikke kravet til sikkerhet ved dagens utforming av lokalene.

Tidlig inn i alle aldre

Avdeling for fysio, ergo og friskliv har flere tilbud etter prinsippet tidlig inn i alle aldre. Sterk og stødiggruppen på Hovlitunet, et gruppetreningsprogram for eldre, som er et viktig forebyggende tilbud. De organiserer også innkjøp og salg av småhjelpemidler etter selvkostprinsippet, for å gjøre hjelpemidler mer tilgjengelige for innbyggerne.

I 2023 startet vi opp med «Hva er viktig for deg?-besøk», et forebyggende hjemmebesøk som er tilbud til alle innbyggere som fyller 75 inneværende år. Hensikten med samtalen er å forberede alderdommen, og avdekke eventuelle hjelpebehov i et forebyggende perspektiv. Dette tiltaket vil fortsette også i 2024.

Hverdagsrehabiliteringsteamet har hatt økt aktivitet i 1. tertial og er i tråd med strategi og tiltak for forebygging. Det er innhentet mye positive erfaringer fra flere brukere. Testresultater viser at brukere som får hverdagsrehabilitering, opplever en følelse av økt mestring og tilfredshet, samtidig som de får økt fysisk funksjonsnivå. Brukerne setter sine egne mål for treningen, og mange mål er rettet mot økt trygghet i aktiviteter som øker selvstendighet og minsker behov for andre kommunale tjenester. Dette synliggjøres gjennom måling av antall tjenestetimer.

Totalt for kommunalområdet	Mål	Resultat		
Resultatindikatorer, hverdagsrehabilitering	2024	1.tertia I 2023	1.tertia I 2024	
Fysisk funksjon målt i SPPB - endring i poengsum fra start til avslutning (gj.snitt)	<1	1,6	1,8	

COPM – økning av brukers opplevelse av utførelse av aktivitet fra start – slutt (gj.snitt)	>2	3,0	4,3	Bruker scorer fra 1-10 ved oppstart og det samme ved avslutning
COPM – økning av brukers opplevelse av tilfredshet – endring fra start – slutt (gj.snitt)	>2	3,9	3,8	Bruker scorer fra 1-10 ved oppstart og det samme ved avslutning
Gj.snitt tjeneste tid per bruker ved start		1,7	3,4	
Gj.snitt tjeneste tid per bruker i hverdagsrehabiliteringsperioden		3,6	5,4	
Gj.snitt tjenestetid per bruker ved avslutning		2,4	1,9	

Forklaring til tabellen:

SPPB er en fysisk test av balanse og beinstyrke, som utføres av fysioterapeut og/eller ergoterapeut både ved oppstart og avslutning av hverdagsrehabilitering. En positiv endring i denne betyr at brukers fysiske funksjon har blitt bedre.

COPM er et kartleggingsredskap hvor bruker selv setter opp mål for sin hverdagsrehabiliteringsperiode, og scorer sin opplevelse av utførelse og tilfredshet knyttet til disse målene. Positiv endring her betyr at bruker har en subjektiv opplevelse av bedret funksjon og tilfredshet knyttet til målene.

De tre nederste kolonnene viser at antall vedtakstimer per bruker reduseres etter gjennomført hverdagsrehabilitering.

Det var totalt 6 brukere som avsluttet en 8 ukers hverdagsrehabiliteringsperiode i jan –april 2024. 4 av disse kom fra behandlende enhet før hverdagsrehabiliteringsperioden startet. 1 av de 9 ble rekruttert via Fysio/ergo/friskliv. 1 av 6 ble henvist fra Fastlege.

Stryket lederkompetanse:

Det har i første tertial vært fokus på forebygging og oppfølging av sykefravær og håndtering av peronalsaker gjennom opplæring og veiledning.

Flere ledere har fulført lederutdanning via REKS i første tertial, og andre er med i mentorprogrammet til NSF eller gjennomfører lederutdanning ved BI

Fokus på Innovasjon og optimalisering av drift

Kapasitet i utviklingsarbeid har vært svært krevende i 1. tertial, og ført til at utviklingsprosjekter har blitt utsatt. Blant annet har arbeidet med helhetlig innstaptrapp ikke blitt påstartet og er planlagt oppstart til høsten. Læringsnettverk «Gode pasientforløp» ble startet i fjor, men har ikke hatt gode vekstforhold, og må prioriteres sterkere i fremtiden for å skape en reell endring ved implementering av ny praksis.

Det har blitt gjennomført kartlegging av kompetanse hos helsefagarbeidere i kommunen for å ha et grunnlag for videre arbeid med styrking av deres kompetanse og fordeling av oppgaver mellom sykepleiere og fagarbeidere for å opparbeide robuste fagmiljøer.

Velferdsteknologi:

Det er installert flere velferdsteknologiske løsninger i boligene i miljøarbeidertjenesten for å øke selvstendighet og mestring, forebygge mer inngripende tiltak og redusere bemanning der det er vurdert som forsvarlig.

4.3 Oppvekst og utdanning

Status handlingsplan

I kommuneplanens samfunnsdel og økonomiplanen for perioden 2023-2026, uttrykkes følgende mål for "Oppvekst og utdanning" (kommunalområdene "Tidlig innsats og familie," TIF og "Opplæring og Inkludering" OI) : *Barn og unge i Søndre Land kommune skal ha en trygg, sunn og utviklende oppvekst som gjør at alle får et godt voksenliv med deltakelse i samfunns- og arbeidsliv*

Under følger en oversikt over aktivitet innenfor de konkrete delmålene som er satt for å oppnå målsettingen innenfor oppvekst og utdanning.

Et helhetlig handlingsforløp for tidlig innsats

Søndre Land kommune har en styrket innsats overfor barn og unge gjennom ulike tiltak. Samarbeid på tvers av kommunalområder og tjenester er en forutsetning for å lykkes med dette arbeidet. Ved 1. tertial ble vår handlingsveileder; "Et helhetlig handlingsforløp for tidlig innsats" lansert på kommunens hjemmeside. Ansatte innenfor TIF og OI har vært sentrale bidragsyttere i utarbeidelsen av modellen. Vårt egenutviklede handlingsforløp bygger på kommunens etablerte samarbeidsarenaer både internt og med eksterne aktører som barnevern og BUP (Barne – og ungdomspsykiatrisk poliklinikk. Handlingsforløpet er inspirert av BTI-modellen (Bedre Tidlig Innsats), som er utarbeidet av Helsedirektoratet og Barne,-ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) for å sikre gode oppvekstsvilkår for alle.

Handlingsforløpet er et felles rammeverk for alle som jobber med barn og unge. Handlingsforløpet beskriver konkret et anbefalt forløp som alle ansatte skal jobbe etter. Dette bidrar også til en tydeliggjøring i samarbeidet med eksempelvis barnevernet og BUP. Handlingsforløpet skal bidra til at det blir enklere for foreldre å søke hjelp og støtte i forhold til eget barn/ungdom.

Bygge laget rundt barn og elever, tiltak knyttet til ungt utenforskap

- Intern omorganisering og etablering av avdelingen Forebygging og oppfølging
- Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende opplæring: Samlinger sammen med Nordre Land (PPT). Høgskolen i Innlandet har et hovedansvar for prosessen og det faglige rundt satsingen. PP-tjenesten er en sentral aktør i satsningen, og systemarbeidet ut mot barnehage og skole skal styrkes.
- Prosjektet "Psykisk helse barn og unge"
- Prosjektet "Fram i skoa"

Implementering av nytt læreplanverk og ny opplæringslov, rammeplan SFO

Pågående operasjonalisering av ny læreplan. Utprøving av metoder som bygger opp under inkluderende opplæring og fellesskapende didaktikk.

Noen sentrale, pågående tiltak knyttet til følgende tema:

- Vold, trusler og krenkelser i skole og barnehage
- Fellesskapende og inkluderende praksis
- Begynneropplæring, lesing og leseforståelse
- Overgang barnehage – skole. Overgangslærer som sentral aktør, sammen med pedagoger i barnehage og skole. Veiledning fra Høgskolen i Innlandet.
- Ufrivillige skolefravær - Hva vet vi, og hva kan vi gjøre?
- Utvidelse av programmet "Trygg oppvekst" i skolene
- COS barnehage fordypning/veiledning opp mot personalet

Kommunen og den enkelte skole og barnehage mottar jevnlig veiledning og bistand fra Høgskolen i Innlandet. Veiledningen består i hovedsak av lederstøtte og i å videreutvikle kapasitet til å drive et kontinuerlig utviklingsarbeid. Dette skal bidra til praksisendringer og effektivering av nytt planverk.

Tidlig innsats og intensiv opplæring: sikre skolens plikt til intensiv opplæring for elever på 1. - 4. trinn, som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving og regning.

Timeplanfestet del av grunnressursen på skolene til styrking i 1.-4. klasse. Gjennomføring av lesekurs og klasselesekurs.

Gode erfaringer så langt med forsøk på ny praksis og lekbaserte metoder i 1. og 2 klasse.

Høgskolen i Innlandet bidrar med veiledning, og overgangslærerordningen har vært sentral i utviklingsarbeidet.

Regionale kompetansetiltak. Dekomp for skole og ReKomp for barnehage.

Skolen har etablert tiltaket "ressurslærer i egen organisasjon"; dedikert medarbeider som skal fungere som endringsagenter på skolene og bistå skolens ledelse med gjennomføringskraft i utviklingsarbeidet. Det er gjennomførte veiledningsøkter fra Høgskolen i Innlandet for skolelederne med mål om bistand i å utvikle skolen som en "lærende organisasjon"/bygge kapasitet for å drive kontinuerlig med utvikling av egen praksis. Innfasingen av fagfornyelsen i skolen fortsetter.

I ReKomp for barnehage er ledelse av et trygt og godt barnehagemiljø et sentralt tema. Pedagogiske ledere og styrere har deltatt på regional fagdag der temaet denne perioden har vært ledelse og tilrettelegging av gode lekemiljøer. Mellomarbeid som er tilknyttet ReKomp er grunnlag for fagsamlinger lokalt for styrere, og samlinger for pedagogiske ledere fra barnehage og lærere ansatt i 1. og 2. klasse.

Videreutdanning: "Kompetanse for kvalitet". Nasjonal satsing som legger til rette for kompetanseheving for lærere i relevant fag. Stipend og vikarordning.

Tre lærere deltar innenfor denne ordningen inneværende skoleår.

En barnehagelærere deltar på studiet i spesialpedagogikk.

Helsesykepleiertjenesten.

Helsesykepleierne har i perioden hatt stor pågang til drop-in timene ute på skolene, og det tverrfaglige samarbeidet ute på skolene er dermed en prioritert oppgave. Tjenesten har i perioden gjennomført COS- P kurs for småbarnsforeldre på Familiebasen, og med veiledning ute i barnehagene gjennom "COS barnehage fordypning". Helsesykepleier er fast deltaker i tverrfaglig Drøftingsteam, og avdelingen har hatt en sentral rolle i utviklingen av Helhetlig handlingsforløp for tidlig innsats.

Helsesykepleiertjenesten har i perioden registrert en økning i oppgaver knyttet til flykningene. Økt behov for hjemveiledning og ekstra konsultasjoner på helsestasjonen har vært ressurskrevende. Det er i perioden gjennomført foreldreveiledningskurs for grupper med flykninger, og det ukentlig drop-in tilbud på SØLVE har blitt hyppig benyttet. Tjenesten har i 1. tertial vært presset på kapasitet og har hatt utfordringer med å rekruttere helsesykepleiere med godkjent utdanning.

Barnevernsreformen - kommunens ansvar rundt det forebyggende arbeidet

Sentrale støttetjenester innenfor kommunalområdene Tidlig innsats og familie, Opplæring og inkludering, Mestring og velferd ble fra 1. januar samlet i avdelingen "Forebygging og oppfølging"

Avdelingen består av pedagogisk psykologisk tjeneste, overgangslærer, ungdomslosen (LOS), logoped, spesialpedagog tilknyttet familiebasen, spesialpedagoger som jobber med voksne, ungdomskontakt, vernepleier skole og barne – og familiekoordinator. Denne samordningen av tjenester er et viktig grep for å styrke kommunens forebyggende arbeid i møte med reformen, og et skjerpet lovverk knyttet til samordning av tjenester. Ansatte i avdelingen jobber på tvers av alle kommunalområder og kommunale nettverk, i tillegg til eksterne aktører. Avdelingen har i perioden vært sentral i utvikling og spredning av “Helhetlig handlingsforløp for tidlig innsats”

Status flyktningetjenesten

Det er bosatt om lag 30 flyktninger (fra Ukraina) i løpet av 1. tertial, av de 55 det er anmodet om i løpet av 2024.

Flyktningetjenesten er godt i gang med innfasing av felles tjeneste med Nordre Land kommune.

Margrethe Glad ble i februar ansatt som avdelingsleder.

Til tross for at situasjonen er krevende, har bosettingsarbeidet forløpt relativt greit fram til nå i år.

Boligsituasjonen/tilgangen til boliger har løst seg fortløpende, slik at det fortsatt har vært mulig å bosette sentrumsnært i kommunen.

Status voksenopplæringa

Stor aktivitet på voksenopplæringa, knyttet til de mange nyankomne flyktningene i Søndre og Nordre Land.

Voksenopplæringen har vært deltakende i en forsøksordning med opplæring organisert i moduler. Modulforsøket består av tre delforsøk: Forberedende voksenopplæring på grunnskolenivå (FVO), modulstrukturerte læreplaner i utvalgte lærefag (MFY) og kombinasjonsforsøket som der FVO og MFY kombineres i ett felles opplæringsløp. Det overordnede målet med forsøkene er at flere får en kompetanse som gir en mer varig tilknytning til arbeidslivet.

Arbeidsopplæring og språkopplæring går hånd i hånd. Skreddersøm er stikkord både i norskopplæring og språkpraksis. Så fort som mulig skaffes eksterne arbeidsplasser og vi har intensjonsavtaler med lokalt næringsliv og offentlige etater/bedrifter om utplassering/praksis.

Deltakere pr. 30.04.24:

Grunnskole: 5 deltakere

Norskopplæring: 107 deltakere

Forventet antall ved skoleslutt: 115 deltakere

Gjøvik og Land barnevern 1. tertial

Aktivitet og kvalitet

1 tertial i 2024 har barnevernstjenesten hatt fokus på økt kvalitet i sakene og fortsatt implementere og iverksette nødvendig justering av tiltak gjennomført i forbindelse med organisasjonsgjennomgang og omstillingsprosess. Det er gjennomført TBOF kursleder opplæring for ansatte som jobber med fosterhjem samt opplæring i kunnskapsmodellen for alle ansatte. 3 veiledere er i opplæringsløp for å bli PMTO veileder. Ut over dette har

tjenesten flere ansatte i videreutdanning for å sikre at tjenesten oppfyller kompetansekravet som gjelder fra 2031.

Kvartalsrapportering til statsforvalteren for 1 kvartal viser 0 fristoversittelser for melding og undersøkelse for Gjøvik og Søndre Land kommuner. 2 saker med fristoversittelse 6-15 dager for Nordre Land kommune. Ingen undersøkelser avsluttet 1 kvartal hvor tjenesten har bedt om utvidet frist.

Kombinasjon saksmengde, sykefravær, vakante stillinger og rekrutteringsutfordringer har ført til at det i perioden har vært nødvendig å benytte seg av innleid vikarressurs for å sikre forsvarlig og lovlig drift i tjenesten.

Mottak og vakt

Mottak har påstartet et fagutviklingsprosjekt for å se på muligheter/handlingsrom knyttet til saksbehandling av bekymringsmeldinger, samt samhandling eksternt med tanke på for eksempel meldeplikt. Det gjøres mye arbeid i våre kommuner for å imøtekomme kravene i oppvekstreformen, og målet i seg selv er ikke at barnevernstjenesten skal motta færre meldinger, men at meldingene som adresseres barnevernstjenesten skal være i henhold til gjeldende retningslinjer og lovverk. Videre er et viktig perspektiv i barnevernsreformen at saker skal søkes løst på et så tidlig stadie som mulig, men også så lavt i tiltakskjeden som mulig. Dette er områder barnevernstjenesten vurderer at mottaksavdelingen skal bistå våre samarbeidskommuner med.

For å sikre medvirkning av personalet og de ulike ansattrepresentantene i denne prosessen, er denne prosessen påstartet og i ferd med å settes i system i form av en prosjektplan. Målet er å definere hva tjenesten legger i begrepet "Utadrettet virksomhet", noe som vil bli førende for veien videre. Hvordan tjenesten ønsker å organisere dette arbeidet, skal være ferdig kartlagt og konkludert innen 01.09.24.

Utover dette kan vi se at det er relativt små endringer i antall mottatte meldinger:

Gjøvik: Økning på 8,2 % fra samme periode i 2023

Nordre Land: Nedgang på 6,7% fra samme periode 2023

Søndre Land: Nedgang på 29,6% fra samme periode 2023

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land
Totalt antall meldinger	182	28	19
Meldinger i prosent konkludert med undersøkelse	49,5%	50%	47,4%
Meldinger i prosent konkludert med pågående undersøkelse	16,5%	3,6%	26,3%
Meldinger i prosent konkludert med henleggelse	23,1%	3,6%	10,5%

Meldinger i prosent konkludert med henleggelse i aktiv tiltakssak	11%	39,3%	10,5%
Antall meldinger med fristbrudd	0	0	0
Antall klagesaker hos statsforvalteren	0	0	0
Antall anmeldte saker til politiet	0	0	0

Undersøkelse og oppfølging

Status: Fra og med 12.02 er faglederressurs i avdelingen økt fra 2 til 3 og kontaktpersonene er delt inn i tre team.

Dette har gjort en forskjell i at fagledere nå har kapasitet til å veilede kontaktpersonene slik som var tenkt ved omorganisering i 2023. Vi har siste tertial hatt flere nyansatte i avdelingen, og det er brukt mye ressurser på ansettelse og opplæring.

Det har vært stor pågang av nye undersøkelser i januar og februar, som gjør at det har vært en krevende situasjon i forhold til kapasitet. Pga kapasitetsmangel har det vært nødvendig i tråd med prioriteringsveileder fra Bufdir å prioritere arbeidet med undersøkelser framfor igangsatte tiltak.

Til tross for mangel på kapasitet har vi levert god kvalitet på frister og saksbehandling for øvrig.

Kompleksiteten i sakene har økt, det gjør at hver av sakene krever mer ressurser, det gjelder spesielt saker i forhold til sped- og småbarn, samt alvorlige saker som grenser opp mot omsorgsovertagelse.

I avdelingsmøter har vi lagt opp til ulike temaer som er relevant for å øke kompetansen på f.eks minoritetsfamilier, tverrfaglig samarbeid og ledelse av tverrfaglige møter.

Vi har startet på en revidering av arbeid med undersøkelser og hjelpetiltak i saker som omhandler vold og seksuelle overgrep, dette arbeidet fortsetter i neste periode.

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land
Antall nye US	95	18	9
Antall US konkludert	69	9	11
Herav henlagt av foreldre	1	4	0
Herav henlagt av barnevernet	53	4	8
Herav hjelpetiltak	14	1	3
Herav konkludert med nemnd	1	0	0

Antall US besluttet utvidet til 6mnd	7	0	4
Antall over 3 mnd frist	0	2	0
Antall over 6 mnd frist	0	0	0
Antall påstartet sakkyndig utredninger	0	0	0
Antall anmeldte saker til politiet	2	0	0
Antall saker håndtert etter rutine for vold i nære relasjoner	4	2	0
Antall barn med hjelpetiltak	71	13	4
Antall barn som mangler tiltaksplan	6	0	3
Antall barn som mangler evaluering av tiltaksplan	24	2	4
Antall saker fremmet for fylkesnemnda			
Antall klagesaker hos statsforvalteren	0	0	0
Antall barn med vedtak om tiltak der vi må kjøpe eksternt pga manglende kompetanse	3	0	2
Antall påstartet sakkyndig utredninger	0	0	0

Omsorg og ettervern

Antall saker i omsorg og ettervern holder seg ganske stabilt. Vi har mange ungdommer med ettervernstiltak. De aller fleste takker ja til fortsatt bistand etter 18 år. Avdelingen har i første tertial hatt et forholdsvis høyt sykefravær. Dette har vært dekket opp med en vikar, samt innleid vikarressurs i 50 % stilling. Per nå ligger det an til ingen avvik i oppfølgingsbesøk i fosterhjemmene.

I første periode i 2024 har alle i avdelingen deltatt på TBO-F opplæring. Det jobbes også i avdelingen med å implementere kunnskapen vi fikk gjennom opplæring i traumesensitiv omsorg. Alle nytilsatt deltar på opplæring i 2024. Avdelingen har hatt en felles fagdag sammen med undersøkelse og oppfølging rundt temaet koordinatorrollen og ledelse av tverrfaglige møter.

Det er påstartet et stort arbeid med å revidere og forbedre brukervennligheten av rutinene for avdelingen. Vi har mange og omfattende rutiner i avdelingen. Strategisk fagutvikler bistår avdelingen med dette arbeidet, og første del som omhandler alle rutiner knyttet til barn i fosterhjem er planlagt ferdigstilt for høring innen 01.07.24. Videre skal det utarbeides rutiner for oppfølging av ungdommer i institusjon samt revidere rutiner for ettervern.

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land
Antall barn i fosterhjem totalt	48	7	14
Herav under omsorg § 5-1, §4-8,2.	29	4	13
Herav frivillig plassert § 3-2	19	3	1
Antall barn som mangler omsorgsplan	0	0	0
Antall barn som mangler oppfølgingsbesøk	0	0	0
Antall barn i institusjon totalt	3	1	1
Herav under omsorg	2	0	0
Herav frivillig plassert	1	1	1
Antall ungdom i atferdsinstitusjon § 6-1, § 6-2, § 8-4, 1.	0	0	0
Antall ungdom 18 – 25 år med ettervernstiltak	56	14	5
Antall ungdom 18-25 uten tiltaksplan	1	1	0
Antall saker behandlet i nemnd/tingrett/ tilbakeføring samvær	1		
Antall barn med vedtak om tiltak der vi må kjøpe eksternt pga manglende kompetanse/kapasitet			
Antall påstartet sakkyndig utredninger	1	0	0
Antall anmeldte saker til politiet	0	0	0

Midlertidig vedtak i akuttsituasjon

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land
§ 4-1. Akuttvedtak om hjelpetiltak dersom barn er uten omsorg	2	1	
§ 4-2. Akuttvedtak om omsorgsovertakelse			
§ 4-3. Vedtak om midlertidig flytteforbud			

§ 4-4. Akuttvedtak om plassering i barnevernsinstitusjon			
§ 4-5. Akuttvedtak om plassering av barn i institusjon når det er fare for menneskehandel			

Klagesaker for statsforvalteren

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land
Antall klagesaker	3		

Spesialiserte barnevernstiltak

Avdelingen har totalt 9 ansatte fordelt på 8 veiledere i 100 % stilling, og en fagleder i 100 % stilling. I skrivende stund er det kun besatt 5,4 % av veilederressursene, da to av avdelingens faste ansatte er ute i permisjon, mens en tredje har redusert sin stilling med 40%. Begge veilederne som er i permisjon, er forventet tilbake i sine respektive stillinger i løpet av høsten/vinteren 2024.

Det har i perioden blitt jobbet med å utvide kapasiteten på PMTO, og det er i skrivende stund tre ansatte under PMTO opplæring. Dette innebærer at avdelingen etter hvert vil ha 4 PMTO terapeuter tilgjengelig.

Det er også avholdt TBOF/tryggbase gruppekurs for fosterforeldre.

Avdelingen har fokus på å jobbe målrettet og systematisk for å imøtekomme behovene for tiltak, særlig metodebaserte tilnærminger. Videre vil det være påkrevd å jobbe frem gode modeller for veiledning av fosterforeldre og biologiske foreldre.

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land
Antall familier som mottar/har mottatt bistand:	66	8	14
3.10 Hjemmekonsulent/miljøarbeider	0	0	0
3.2 PMTO	13	1	2
3.6 Marte Meo	0	0	3
3.7 Andre hjemmebaserte tiltak	24	0	1
3.9 Råd og veiledning	26	5	4
3.99 Andre tiltak for å styrke foreldreferdigheter	4	2	4
Andre oppdrag – deltakelse i tverrfaglig forum	1	1	1

Sykefravær og HMS.

Samlet fravær hittil i år er 13,4%, hvorav langtidsfravær utgjør 10,7% og korttidsfravær utgjør 2,71%. Det er lite fravær som er meldt inn som arbeidsrelatert. Arbeidsgiver har allikevel et løpende fokus på å legge til rette for gode arbeidsforhold, individuell veiledning og fleksibilitet i samspill mellom leder og den enkelte arbeidstaker.

Det er tilsatt 2Xfleksibel barnevernskonsulent for å redusere risiko og konsekvenser av fravær i tjenesten. På tidspunkt for rapportering er vi i gang med rekruttering av ytterligere 1 fleksibel barnevernskonsulent. I tillegg til dette dekkes noe av fraværet opp av innleid vikarressurs.

Avvik

Hittil i år er det meldt 18 avvik i tjenesten, fordeling på hovedkategorier. Avvik følges opp fortløpende, 15 av 18 avvik er ferdigbehandlet og lukket.

Det vurderes at det fortsatt er underrapportering i fht avvik i tjenesten og det er fortløpende fokus på å melde avvik ved svikt for å sikre tilstrekkelig styringsinformasjon som grunnlag for å vurdere behov for forbedringstiltak.

4.4 Kultur, idrett og fritid

Innenfor kulturområdet har det i 1. tertial vært prioritert videreutvikling av de kommunale kulturlokalene, kultursalen og biblioteket.

På biblioteket har det vært jobbet med “mer-åpning” av bibliotekrommet slik at flere innbyggere kan benytte seg av tilbudet. I tillegg er lydfasilitetene utbedret.

Innenfor frivilligheten har det vært jobbet med utvidet bruk av klubben og nye samarbeidsavtaler.

Det har blitt utarbeidet retningslinjer for utøverstøtte, samt forberedelser til utnevning av årets ildsjel og kulturpriser.

Det har også i vinter blitt prioritert å benytte mer ressurser på å kjøre skiløyper, både i stamnettet på Øståsen, Veståsen og på Valdresbanen. Gode skispor på Valdresbanen bidrar til mer fysisk aktivitet i nærmiljøet. Det er gledelig at kommunen har fått gode tilbakemeldinger på at vinterens skispor har vært gode.

4.5 Natur, miljø og klima

Det overordnede satsningsområdet for kommunalområdet i planperioden er å bidra til at man oppnår ønsket samfunnsutvikling innen økt boattraktivitet, sentrumsutvikling og næringsutvikling, se kap. for Samfunnsutvikling.

Av planlagte reguleringsplaner prioriteres reguleringsplan Kråkvika området og reguleringsplan for 2 flomveger i Hov sentrum. Det innebærer at områdereguleringsplan for Hov sentrum og næringsområde N1 i tråd med kommuneplanen satt på vent inntil videre.

Innenfor klima og miljø ble arbeidet med å lage en klimastrategi ferdig og vedtatt i mars måned. Sluttrapport for klimasatsprosjektet ble levert inn i vinter og det 4-årige prosjektet er derfor avsluttet. Videre aktiviteter i arbeidet med omstilling til et lavutslippssamfunn ivaretas i linjeorganisasjonen. I tillegg pågår arbeidet med å øke andelen av ombruk/gjenbruk. Arbeidet skjer i fellesskap i gjøvikregionen og med Horisont.

Innenfor samfunnssikkerhet og beredskap pågår det ordinært beredskapsarbeid. Kommunene i gjøvikregionen har inngått samarbeid om øvelse innen IT-sikkerhet/Cyber angrep i 2024. Øvelsen ble gjennomført i mars måned og kommunen fikk nyttige læringspunkter å arbeide videre med. Arbeidet med å revidere ROS-analysen ble ferdig og vedtatt i 1. tertial. Samtidig ble revidert overordnet beredskapsplan vedtatt. Arbeidet med revidering av operativ beredskapsplan pågår.

Innenfor området overvannshåndtering og flomsikring, har som kjent kommunen fått tilsagn om tilskudd på 70 %. Kommunen har klaget på at man ikke har fått 80 % tilskudd og at søknadsbeløpet fra 1. juli ikke er prisjustert. Flomsikringen er nødvendig for å sikre eksisterende bebyggelse i Hov sentrum, samt kunne gjennomføre planlagt utvikling i Hov generelt. Reguleringsplanarbeidet for flomveg A og C pågår. Flomtiltakene A og C skal være ferdig detaljplanlagt før sommeren 2024, med planlagt oppstart høsten 2024. Når det gjelder flomsikring Hov nord pågår en overordnet flomvurdering for området ovenfor fylkesvegen. Fra Fylkesvegen og ned til Randsfjorden (Mobekken) pågår det detaljprosjektering. Tilsagnet setter som krav at flomsikringsarbeidet er gjennomført innen 1. november 2026.

Etter ekstremværet Hans fikk kommunen 100 % tilskudd inntil 15,5 mill eks. mva til flomsikring av to steder langs Fallselva og et område i Grimesvingen. Arbeidet pågår for fullt og NVE har satt som frist at arbeidet er ferdig innen 1. juni 2024.

Energieffektivisering gjennomføres innenfor tilgjengelig økonomisk handlingsrom. Det gjelder både innenfor kommunale bygg og vann- og avløpsinfrastruktur.

4.6 Kommuneorganisasjonen

Samarbeidsavtale Søndre Land kommune, NAV Søndre Land og NAV Arbeidslivssenter

Samarbeidsavtalen er utgangspunktet for det pågående sykefraværsprosjektet som omfatter utvalgte avdelinger i kommunalområdene Tidlig innsats og familie, Opplæring og inkludering og Mestring og velferd. Prosjektet fortsetter ut 2024. Evaluering vil avgjøre eventuell videreføring og utvidelse i 2025.

Medarbeiderundersøkelse

Medarbeiderundersøkelse er planlagt gjennomført i fjerde kvartal 2024.

Revidering av kommunens arbeidsgiverstrategi

Prosessen med revidering av kommunens arbeidsgiverstrategi vil starte opp i løpet av første halvår.

Evaluering av kommunens administrative organisering

Det er gjennomført evalueringsprosess i to faser. Utgangspunktet har vært målene for kommuneorganisasjonen i kommuneplanens samfunnsdel og anbefalingene fra Telemarksforskning i prosjektet *Søndre Land i møte med framtida*. Evalueringen vil bli oppsummert og fulgt opp innen utgangen av første halvår.

Interkommunalt samarbeid i Gjøvikregionen

Søndre Land kommune har vært en aktiv deltaker i arbeidet med økt interkommunalt samarbeid i Gjøvikregionen. I første tertial har dette i hovedsak handlet om følgende mulige samarbeid: felles lønningsskontor, felles landbrukskontor og samarbeid innen brann og redning.

Vedtak

Delegerte vedtak:	Antall søknader	Antall innvilget	Antall avslått	Kommentar
Startlån og tilskudd	13	4	9	

Nedenfor redegjøres det kort for status i politiske vedtak som er under oppfølging av administrasjonen. Oversikten er ikke uttømmende, men det er gjort et utvalg av større saker. Når det gjelder status investeringsprosjekter henvises det til eget kapittel for investeringer.

4.7 Oppfølging av politiske vedtak

Saksnr KST/FSK	Emne/ tittel	Status
KST 54/21	Interkommunalt samarbeid i Gjøvik - regionen	Det pågår for tiden følgende utredninger om interkommunalt samarbeid: <ul style="list-style-type: none">• Landbrukskontor• Brann og redning• Lønningskontor
KST 12/23	Etterbruk av Valdresbanen	Rapport fra forprosjektet behandles i kommunestyret juni 2024.
KST 96/23	Handlings- og økonomiplan 2024 - 2027	Oppfølging av budsjett og handlingsprogram framgår av den ordinære rapporteringen i dette dokumentet. Oppfølging av politiske bestillinger fra budsjettbehandlingen: Eldreboliger: Oppfølgingen løftet inn i et større arbeid med boligutvikling i Søndre Land. I den forbindelse gjennomføres en undersøkelse for aldersgruppene 18-29 år og 60-85 år for å kartlegge ønsker og behov på området. Gjennomgang av kommunale områder: Startet opp med presentasjoner av avdelinger i kommunen for kommunestyret. Oppfølging av budsjett: Den faste saken i formannskapet om økonomisk status videreutviklet og er fulgt opp i første tertial.
KST 59/23	Utredning felles NAV-kontor Søndre Land og Nordre Land	Kommunestyret vedtok i sak 05/24 samarbeidsavtalen for NAV Land.
FSK 187/23	Utredning av Vertskommunesamarbeid innen arealforvaltning	Utredningen ble ikke gjennomført, ref. sak 11/24 i formannskapet 24. januar 2024.
KST 03/24	Bosetting av flyktninger	Kommunestyret vedtok bosetting av 55 flyktninger i 2024. Det er etter 1. tertial bosatt om lag 30 flyktninger.
KST 04/24	Land flyktingetjeneste	Det er ansatt avdelingsleder for Land flyktingetjeneste, og framdriften følger oppsatt plan mot etablering fra 1. juni
KST 35/24	Forvaltningsrevisjon PPT - oppfølging	Det er igangsatt tiltak for å møte avvikene i rapporten. Status for arbeidet og videre framdriftsplan legges fram for komité Oppvekst den 3. juni.

Det henvises for øvrig til beskrivelse av satsningsområder i de respektive kommunalområder og status investeringsprosjekter.

8. Status investeringer og endringer i investeringsbudsjettet

8.1 Status investeringer

STATUS FØR ENDRINGER PR 30.4.2024	Regnskap pr 30.04.2024	Oppr. budsjett 2024	Gjeldende budsjett 2024
Sum investeringer i anleggsmidler	982 034	36 050 000	50 793 500
Herav selvkostinvesteringer VAR	251 392	0	319 000
Avdrag på videreutlån	1 481 484	600 000	600 000
Videreutlån	1 598 424	10 000 000	10 000 000
Kjøp av aksjer	0	2 000 000	2 000 000
Avsetning til ubundne investeringsfond	0	2 000 000	2 000 000
SUM INVESTERINGER	4 061 942	50 650 000	65 393 500

Finansiering:

Salg av tomter	-210 000	0	0
Salg av bygninger og anlegg	0	-2 000 000	-2 000 000
Momskompensasjon investeringsregnskap	4 740 444	-6 000 000	-8 000 000
Refusjon fra fylkeskommunen	0	0	0
Refusjon fra andre	-4 447 307	0	0
Bruk av lån		-30 050 000	-42 793 500
Bruk av lån til videreutlån	-1 598 424	-10 000 000	-10 000 000
Mottatte avdrag på andre utlån	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-439 116	-600 000	-600 000
Bruk av ubundne investeringsfond	0	-2 000 000	-2 000 000
Sum finansiering	-1 954 403	50 650 000	65 393 500

Status framdrift på de største prosjektene

- Flomsikring Hov er det største budsjetterte investeringsprosjektet i 2024 med 30 mill. Prosjektet er finansiert med 70% tilskudd fra NVE. Prosjektet er i gang, og er forventet ferdigstilt i 2026, med en samlet investeringskostnad på ca 136 mill. inkl mva
- Ombygging av lokalene til NAV er et annet stort investeringsprosjekt i 2024, med en budsjettert investeringskostnad på 4 mill. Ombyggingen er planlagt ferdig i oktober inneværende år.

8.2 Forslag til endringer

		Regnskap pr 30.04.2024	Oppr. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Forslag endr pr 30.4.24	Forslag til nytt rev. budsjett 2024
15003	Hovlitunet	-3 357 436	0	0	-1 350 000	-1 350 000
21013	Rehabilitering Eldresenteret	0	500 000	500 000	200 000	700 000
21033	Breskebakke 37 – opprustes	0	0	600 000	350 000	950 000
23014	Gatelyst Hov syd / sentrum	18 513	0	20 000	250 000	270 000
23018	Nye rentvannspumper Ånes vannverk	29 745	0	0	60 000	60 000
23023	Ny pumpestasjon for avløp - Fluberg	58 519	0	46 000	200 000	246 000
23025	ENØK - Hov RA	62 334	0	19 500	54 500	75 000
23200	Samlepott mindre inv. - veg og gatelyst	92 660	0	890 000	-250 000	670 000
23500	Samlepott – energitiltak tekniske anlegg	0	0	1 470 000	-200 000	1 270 000
NY	Tilpasning lokaler Holmetunet	0	0	0	900 000	900 000
NY	Rehabilitering kommunestyresalen med tilstøtende rom	0	0	0	10 000 000	10 000 000
NY	Rehabilitering av festsalen	0	0	0	1 000 000	1 000 000

Totale endringer i investeringer pr 30.4.2024	11 214 500
--	-------------------

Vesentlige endringer i bevilningene til investeringer

- For Hovlitunet lå det ingen budsjettpost for 2024. Her har vi fått refundert MVA som en følge av avslutning på tvisten med Consto. I tillegg forventes det å bruke 2 mill. i 2024, slik at revidert budsjett for Hovlitunet er –1,3 mill

Forslag til nye prosjekter

- Tilpasning lokaler Holmetunet - kr. 900.000
- Rehabilitering av kommunestyresalen med tilstøtende rom – kr 10.000.000 inkl. mva

- Rehabilitering av festsalen – kr. 1.000.000

Beboerne på Holmetunet er flyttet til Hovlitunet i vinter. Ved gjennomgang av leilighetene er det behov rehabilitering og tilpasninger av 3 leiligheter. Blant annet er en leilighet totalskadet etter tidligere leietaker og det er ikke mulig å leie ut denne igjen uten at den totalrenoveres. Videre må det etableres kjøkkenløsning på plan 1 og en leilighet må bygges om.

Det aktualiseres ved jevne mellomrom behov for rehabilitering av kommunestyresalen og tilstøtende rom. Med tilstøtende rom menes Lillesalen, anretningen og Formannskapsalen. Det er derfor gjort en vurdering av en rehabilitering som innebærer:

- Fast inventar/oppsetting av kommunestyresalen til møterom for kommunestyret og formannskapet
- Ny digital løsning med flere skjermer som dekker behovet ved kriseledelse
- Energieffektivisering med skifte av vinduer og noe utbedring av vegger
- Ventilasjon
- Omlegging og utbedring av elektrisk anlegg
- Generell oppussing av møterommene til dagens standard

Rehabiliteringen er ikke prosjektert, men grovt estimert.

I festsalen er det planlagt å heve det laveste gulvet (dansegulvet) til samme nivå som resten av salen. Videre er det planlagt nytt sikringsskap, samt varslingssystem på grunnvannspumpe. Disse investeringene kommer i tillegg til utbedring av vannskaden 16. mai, som antas å være en forsikrings sak.

Endringer i finansieringen:

	Oppr. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Forslag endr pr 1. tertial 2024	Forslag til rev. budsjett 2024
Momskompensasjon investeringer	-6 000 000	-8 500 000	-2 000 000	-10 500 000
Refusjon fra andre	0	0		
Bruk av lån til investeringer anleggsmidler	-30 050 000	-41 521 500	-9 214 500	-50 736 000
Totale endringer i finansieringen pr 30.4.2023				11 214 500

Endringer i finansieringen økes totalt med kr. 11,2 mill.

Det foreligger et vedtak om låneopptak på 10,0 mill i det opprinnelige budsjettet. Dette innebærer at det kan tas opp ytterligere lån med inntil 9,2 mill. Dette avventes i påvente av framdrift på investeringsprosjektene.